

Kulturutskottets betänkande 2018/19:KrU3

En politik för engagemang – långsiktighet och oberoende för civilsamhället

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen lägger regeringens skrivelse En politik för engagemang – långsiktighet och oberoende för civilsamhället till handlingarna.

Utskottet anser att riksdagen bör avslå motionsyrkandena.

I betänkandet finns tolv reservationer (KD) och tre särskilda yttranden (SD, C, V).

Behandlade förslag

Skrivelse 2017/18:246 En politik för engagemang – långsiktighet och oberoende för civilsamhället.

13 yrkanden i en följdmotion.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	4
Redogörelse för ärendet	7
Ärendet och dess beredning.....	7
Bakgrund	7
Skrivelsens huvudsakliga innehåll.....	9
Utskottets överväganden.....	10
Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor ges ett stärkt kunskapsuppdrag	10
Förbättrad statistikproduktion.....	11
Förenkling vid upphandling av välfärdstjänster vars värde beräknas understiga tillämpligt EU-tröskelvärde.....	14
Reserverat deltagande i upphandlingar för organisationer som uppfyller vissa krav	15
Ökad kunskap om arbetsintegrerande sociala företag	17
Vägledning för kommuner när det gäller bedömningen av om verksamheter inom det civila samhället utgör livsmedelsföretag	18
Analys av konsekvenser för det civila samhället vid utformning av politik och regelgivning.....	21
Skrivelsen En politik för engagemang – långsiktighet och oberoende för civilsamhället.....	23
Idéburet offentligt partnerskap	27
Återinföra gåvoskatteavdraget.....	29
Förmånligare skatteregler för ideella organisationer	30
Ökat stöd till trossamfunden.....	31
Satsningar på idrottsrörelsen	32
Reservationer	33
1. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor ges ett stärkt kunskapsuppdrag, punkt 1 (KD).....	33
2. Förbättrad statistikproduktion, punkt 2 (KD)	33
3. Förenkling vid upphandling av välfärdstjänster vars värde beräknas understiga tillämpligt EU-tröskelvärde, punkt 3 (KD)	34
4. Reserverat deltagande i upphandlingar för organisationer som uppfyller vissa krav, punkt 4 (KD)	35
5. Ökad kunskap om arbetsintegrerande sociala företag, punkt 5 (KD) ...	36
6. Vägledning för kommuner när det gäller bedömningen av om verksamheter inom det civila samhället utgör livsmedelsföretag, punkt 6 (KD)	37
7. Analys av konsekvenser för det civila samhället vid utformning av politik och regelgivning, punkt 7 (KD)	37
8. Idéburet offentligt partnerskap, punkt 9 (KD)	38
9. Återinföra gåvoskatteavdraget, punkt 10 (KD)	39
10. Förmånligare skatteregler för ideella organisationer, punkt 11 (KD) ...	40
11. Ökat stöd till trossamfunden, punkt 12 (KD).....	40
12. Satsningar på idrottsrörelsen, punkt 13 (KD)	41
Särskilda yttranden	42
1. Särskilt yttrande (SD)	42
2. Särskilt yttrande (C)	42
3. Särskilt yttrande (V)	44

Bilaga

Förteckning över behandlade förslag	45
Skrivelsen	45
Följdmotionen	45

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Motionsyrkanden med direkt anknytning till skrivelsen

1. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor ges ett stärkt kunskapsuppdrag

Riksdagen avslår motion

2017/18:4191 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkande 8.

Reservation 1 (KD)

2. Förbättrad statistikproduktion

Riksdagen avslår motion

2017/18:4191 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkande 3.

Reservation 2 (KD)

3. Förenkling vid upphandling av välfärdstjänster vars värde beräknas understiga tillämpligt EU-tröskelvärde

Riksdagen avslår motion

2017/18:4191 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkandena 4 och 5.

Reservation 3 (KD)

4. Reserverat deltagande i upphandlingar för organisationer som uppfyller vissa krav

Riksdagen avslår motion

2017/18:4191 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkande 6.

Reservation 4 (KD)

5. Ökad kunskap om arbetsintegrerande sociala företag

Riksdagen avslår motion

2017/18:4191 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkande 2.

Reservation 5 (KD)

6. Vägledning för kommuner när det gäller bedömningen av om verksamheter inom det civila samhället utgör livsmedelsföretag

Riksdagen avslår motion

2017/18:4191 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkande 12.

Reservation 6 (KD)

7. Analys av konsekvenser för det civila samhället vid utformning av politik och regelgivning

Riksdagen avslår motion

2017/18:4191 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkande 1.

*Reservation 7 (KD)**Skrivelsen***8. Skrivelsen En politik för engagemang – långsiktighet och oberoende för civilsamhället**

Riksdagen lägger skrivelse 2017/18:246 till handlingarna.

*Övriga motionsyrkanden***9. Idéburet offentligt partnerskap**

Riksdagen avslår motion

2017/18:4191 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkande 7.

*Reservation 8 (KD)***10. Återinföra gåvoskatteavdraget**

Riksdagen avslår motion

2017/18:4191 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkande 9.

*Reservation 9 (KD)***11. Förmånligare skatteregler för ideella organisationer**

Riksdagen avslår motion

2017/18:4191 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkande 13.

*Reservation 10 (KD)***12. Ökat stöd till trossamfunden**

Riksdagen avslår motion

2017/18:4191 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkande 10.

*Reservation 11 (KD)***13. Satsningar på idrottsrörelsen**

Riksdagen avslår motion

2017/18:4191 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkande 11.

Reservation 12 (KD)

Stockholm den 25 oktober 2018

På kulturutskottets vägnar

Christer Nylander

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Christer Nylander (L), Vasiliki Tsouplaki (V), Lawen Redar (S), Lotta Finstorp (M), Hans Hoff (S), Annicka Engblom (M), Aron Emilsson (SD), Per Lodenius (C), Ann-Britt Åsebol (M), Angelika Bengtsson (SD), Anna Wallentheim (S), Roland Utbult (KD), Åsa Karlsson (S), Jonas Andersson i Linköping (SD), Anna Sibinska (MP), Viktor Wärnick (M) och Azadeh Rojhan Gustafsson (S).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I november 2009 lade regeringen fram proposition 2009/10:55 En politik för det civila samhället. Riksdagen antog propositionen i mars 2010 och beslutade i och med det att målet för politiken skulle vara att förbättra villkoren för det civila samhället som en central del av demokratin (bet. 2009/10:KrU7, rskr. 2009/10:195). Regeringen beslutade i mars 2014 att ge en särskild utredare i uppgift att undersöka möjligheterna att på olika sätt underlätta för det civila samhällets organisationer att bedriva sin verksamhet, att utvecklas och att därigenom bidra till demokrati, välfärd, folkhälsa, gemenskap och social sammanhållning (dir. 2014:40). Utredningen antog namnet Utredningen för ett stärkt civilsamhälle (U 2014:04). Regeringen beslutade i april 2015 tilläggsdirektiv (dir. 2015:38) enligt vilka utredaren också skulle föreslå hur det civila samhällets villkor kan stärkas så att dess roll i demokratin kan värnas och utvecklas. Utredaren fick även i uppdrag att föreslå åtgärder från det offentliga för att det civila samhällets organisationer i större omfattning ska nå ut till delar av befolkningen som står utanför dessa organisationer och inom dem engagera en större mångfald av människor.

I februari 2016 överlämnade utredningen sitt betänkande Palett för ett stärkt civilsamhälle (SOU 2016:13). Regeringens ställningstagande till utredningens förslag redovisas i skrivelsen, med undantag för bl.a. utredningens förslag till lagändringar. Dessa har omhändertagits inom ramen för beredningen av Valfärdsutredningen (Fi 2015:01).

Utöver utredningen har underlag till de initiativ som redovisas i skrivelsen skaffats genom ett antal samråd av olika slag med det civila samhällets organisationer, exempelvis sakråd. Kulturdepartementet höll i oktober 2017 ett möte med det civila samhällets organisationer för att informera om skrivelsen och om processen för att ta fram den.

Bakgrund

Det civila samhället omfattar människor, grupper och organisationer som verkar för gemensamma intressen skilt från staten, marknaden och hushållen. Till det civila samhället räknas både formella organisationer och mer informella och tillfälliga sammanslutningar och nätverk. Organisationerna har en mängd olika associationsformer, men den vanligaste är ideella föreningar. Vidare räknas registrerade trossamfund, vissa ekonomiska föreningar såsom kooperativ, många stiftelser och vissa aktiebolag till det civila samhället. Det finns även kopplingar till marknaden utanför det civila samhället, bl.a. genom att civilsamhällesorganisationer äger dotterbolag, ofta s.k. icke finansiella aktiebolag, och tar emot utdelning från dessa.

Målet för politiken är, som framgår ovan, att villkoren för det civila samhället som en central del i demokratin ska förbättras. Detta ska ske i dialog med civilsamhällets organisationer genom att

- utveckla det civila samhällets möjligheter att göra människor delaktiga utifrån engagemanget och viljan att påverka den egna livssituationen eller samhället i stort
- stärka förutsättningarna för det civila samhället att bidra till samhällsutvecklingen och välfärden både som röstbärare och som opinionsbildare och med en mångfald verksamheter
- fördjupa och sprida kunskapen om det civila samhället.

På området gäller följande principer som togs fram tillsammans med det civila samhällets organisationer i samband med att den nationella överenskommelsen på det sociala området utarbetades.

1. **Självständighet och oberoende.** Organisationerna och deras medlemmar ska ha möjlighet att självständigt bedriva sin verksamhet utan obefogad kontroll eller inblandning av offentliga aktörer.
2. **Dialog.** Förhållandet mellan regeringen och det civila samhället bör präglas av dialog för att bredda och fördjupa beslutsunderlag och för att bidra till ömsesidig förståelse och förtroende.
3. **Kvalitet.** Produktion av välfärdstjänster ska hålla god kvalitet oavsett inom vilken samhällssektor den utförs. Samtidigt erkänns principen att icke-vinstdrivande verksamhet av många ses som en kvalitet i sig, dvs. har ett egenvärde genom att den bedrivs utifrån en viss värdegrund och utformas i samspel med sina medlemmar och brukare.
4. **Långsiktighet.** Goda, långsiktiga och stabila förutsättningar är nödvändiga för civilsamhällets existens och verksamhet. Detta omfattar bl.a. stabilitet i bidragssystemen, fördelningen mellan olika bidragsformer, rättsliga förutsättningar och de generella villkoren för det civila samhället.
5. **Öppenhet och insyn.** Förtroende mellan offentliga aktörer och det civila samhället bygger på transparenta beslutsprocesser. Genom det offentligas öppenhet och insyn möjliggörs civilsamhällets funktion som röstbärare och opinionsbildare, samtidigt som delar av civilsamhällets verksamhet finansieras av skattemedel, vilket kräver öppenhet i redovisningen.
6. **Mångfald.** Samhället välkomnar civilsamhället som utförare av välfärdstjänster. Olikheten är att betrakta som en tillgång i sig som bör ges utrymme genom ersättnings- och bidragssystem samt lagar och regler. Principen rymmer också jämställdhet och icke-diskriminering samt innebär att civilsamhället bör avspegla och omfatta människor från olika delar av befolkningen, bl.a. genom att ge goda förutsättningar för människor att engagera sig i det.

Skrivelsens huvudsakliga innehåll

Det civila samhället är av central betydelse för demokratin och har flera viktiga funktioner. Det verkar som demokratiskola, röstbärare och opinionsbildare samt skapar samhällsnyttig verksamhet inom olika sektorer och bidrar till gemenskap och tillit mellan människor.

Samtidigt som utrymmet för det civila samhället är stort finns tecken på att det i vissa avseenden krymper. Regeringen anser därför att det behövs en civilsamhällespolitik som prioriterar det civila samhällets långsiktighet och oberoende. De förutsättningar som lägger grunden för detta är enligt regeringen

- regelbundna och flexibla samrådsstrukturer för att gemensamt bättre kunna lösa aktuella samhällsproblem
- förbättrad kunskap bland offentliga aktörer om det civila samhällets betydelse och särart för att skapa förbättrade villkor och förutsättningar för ideella aktörer i alla dess roller
- långsiktig, förutsebar och rättssäker hantering av statsbidrag.

Den nu aktuella skrivelsen beskriver åtgärder som vidtagits under mandatperioden 2014–2018 och som bidrar till mer långsiktiga och stabila villkor för det civila samhället. Skrivelsen utgår, som framgår ovan, delvis från Utredningen för ett stärkt civilsamhälles betänkande Palett för ett stärkt civilsamhälle (SOU 2016:13).

Utskottets överväganden

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor ges ett stärkt kunskapsuppdrag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen förutsätter att det stärkta kunskapsuppdraget följs upp och avslår därmed motionsyrkandet.

Jämför reservation 1 (KD).

Skrivelsen

Regeringen förstärker arbetet med kunskapsutveckling och kunskapsspridning till gagn för det civila samhället. Förstärkningen syftar 2018 enligt regleringsbrevet för Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) till ökad myndighetssamverkan, utvecklat kunskapsstöd för det civila samhället och ökad kunskap om hinder för underrepresenterade grupper att delta i det civila samhället. Riksdagen har, i enlighet med regeringens förslag i budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 utg.omr. 17), beslutat att tillföra 7 miljoner kronor 2018 för detta arbete. Motsvarande anslagsnivå beräknas från 2019. Tillskottet ges huvudsakligen till MUCF.

Motionen

Roland Utbult m.fl. (KD) framhåller i motion 2017/18:4191 att en viktig del i att minska den byråkratiska bördan för det civila samhället är att kunskapsbristen om civila samhället hos det offentliga minskar och att hänsyn tas till det civila samhällets särart på ett bättre sätt än i dag. Motionärerna anser att det är positivt att regeringen förstärker arbetet med kunskapsutveckling och kunskapsspridning för det civila samhället, men anser att detta arbete noggrant bör följas upp. Dessutom anser motionärerna att det behövs utredning av minskat regelkrångel för civilsamhällets organisationer (yrkande 8).

Bakgrund

Regeringen anger i skrivelsen att det myndighetsnätverk som MUCF driver, som bl.a. arbetar med myndigheters information och stöd till det civila samhällets organisationer, även skulle kunna ta upp frågan om myndigheternas förenklingsarbete, då många organisationer beskriver en ökad administrativ börda till följd av högre krav i bidragsansökningar och redovisningar till myndigheter.

Vid inhämtande av information har MUCF uppgett följande:

De arbetar för att öka kunskapen om det civila samhället hos offentliga aktörer samt främja samverkan mellan statliga myndigheter och det civila samhället. De har bl.a. i en rapport kartlagt hinder för underrepresenterade grupper, att delta i det civila samhället. MUCF har vidare utvecklat kunskap kring Idéburet offentligt partnerskap (IOP) som ett sätt för samverkan mellan det civila samhället och den offentliga sektorn. Myndighetsnätverket träffas regelbundet och lyfter för myndigheterna aktuella frågor. Bidragsgivning är ett område där myndigheterna gör, och även fortsättningsvis behöver göra, avvägningar mellan behovet av kontroll i bidragsgivningen mot den administrativa börda som kontrollen innebär. I uppföljningen av det civila samhällets villkor och förutsättningar fokuserar myndigheten 2018 på villkoren och förutsättningarna för organisationer på landsbygd.

Utskottets ställningstagande

I likhet med motionärerna ser utskottet med tillfredsställelse på att arbetet med kunskapsutveckling och kunskapsspridning till gagn för det civila samhället stärks, och att MUCF tillförts medel för detta ändamål. Det är enligt utskottet av vikt att förståelsen hos offentliga aktörer för det civila samhällets särart och villkor ökas, men också att civilsamhället får en ökad kunskap om det offentliga regelverket för bl.a. organisationsformer och bidrag. Det arbete som pågår bör bl.a. leda till minskat regelkrångel för civilsamhällets organisationer. Utskottet förutsätter, som motionärerna efterfrågar, att det stärkta kunskapsuppdraget följs upp, och avstyrker därmed motion 2017/18:4191 (KD) yrkande 8.

Förbättrad statistikproduktion

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om förbättrad statistik om det civila samhället med hänvisning till bl.a. pågående beredning.

Jämför reservation 2 (KD).

Skrivelsen

Det har framförts synpunkter från statliga myndigheter, forskare och intressenter inom det civila samhället på Statistiska centralbyråns (SCB) statistik om det civila samhället. I korthet handlar synpunkterna om bristande transparens, tillgänglighet och kvalitet. SCB har därför aviserat att myndigheten kommer att göra två insatser för att öka tillgängligheten och kvaliteten i statistiken om det civila samhället och i de register som statistiken baseras på. Den ena insatsen är att förbättra statistiken och göra den mer tillgänglig utanför myndigheten. Den andra insatsen är att utreda dels hur klassificeringen av organisationer i det civila samhället kan förbättras inom

ramen för företagsregistret, dels hur förvaltning och underhåll av registret kan stärkas, särskilt när det gäller organisationer med ett begränsat antal anställda.

Regeringen avser att följa SCB:s arbete för att förbättra det statistiska underlag som behövs för kunskap och beslutsfattande inom politiken för det civila samhället.

Motionen

Roland Utbult m.fl. (KD) anser i motion 2017/18:4191 att två viktiga delar kring förbättrad statistik saknas när det gäller det civila samhället. Enligt motionärerna bör den nationella upphandlingsstatistiken kompletteras med uppgifter om civilsamhällets deltagande i offentlig upphandling (enligt förslag i betänkandet Palett för ett stärkt civilsamhälle, SOU 2016:13). Vidare bör det utredas hur civilsamhällets samhällsekonomiska värde kan mätas. Motionärerna framhåller att civilsamhällets ställning, som framgår av utredningen, kan stärkas om sektorns samhällsekonomiska värde kan kvantifieras på samma sätt som andra sektors värde (yrkande 3).

Bakgrund

Enligt uppgift från Finansdepartementet kan frågor om statistik om civilsamhällets deltagande i offentlig upphandling komma att beröras i den lagrådsremiss som bereds inom departementet med anledning av Ds 2017:48 Statistik på upphandlingsområdet. Lagrådsremissen beräknas lämnas under hösten 2018.

I betänkandet Palett för ett stärkt civilsamhälle (SOU 2016:13) anges:

Samhällsekonomiskt värde

I nationalekonomiska sammanhang sätts särskilt fokus på de sammantagna statsfinanserna. Att man ännu inte räknat in den sammanlagda betydelsen som civilsamhället har för t.ex. BNP kan förklaras med att det inte finns några fullt utvecklade och evidensbaserade modeller för hur man ska räkna in det mervärde som civilsamhället tillför den samlade samhällsekonomin. SCB:s satelliträkenskaper som redovisats i avsnitt 3.1.2 ger dock en fingervisning om det bidrag till BNP som verksamheten i civilsamhällets organisationer ger.

Utredningen anser att SCB:s satelliträkenskaper skulle kunna vara ett redskap i arbetet med att tillföra nationalräkenskaperna det mervärde som civilsamhället ger. Ett annat verktyg kan vara socioekonomiska analyser som utgör modeller för att värdera när marknaden och/eller det offentliga systemet misslyckas med att använda befintliga resurser till att ge människor i utanförskap jämlika livsmöjligheter med samhället i övrigt. Denna typ av analyser anses värdera resursslöseri, såväl mänskligt som ekonomiskt, som kan beskrivas, konkretiseras samt värderas. Med den typen av modeller kan civilsamhällesorganisationer som arbetar med prevention eller rehabilitering visa på ett samhällsekonomiskt mervärde kring sina insatser som inte syns i de traditionella styr- och uppföljningssystemen. Många delar av det värde civilsamhället ger är dock fortsatt svårt att omsätta i ekonomiska termer, exempelvis värdet av att

barn deltar i Scouternas verksamhet eller att vuxna är engagerade i en hembygdsförening.

Ett ytterligare exempel med anknytning till hur man ska värdera civilsamhällets insatser i ekonomiska termer är det begynnande arbetet med sociala investeringsfonder i en del kommuner. I de sammanhangen söker man få till utvärderingssystem som ska visa resultatet utifrån ett socioekonomiskt synsätt, dvs. om de verksamheter fonden har finansierat har lett till minskade kostnader som innebär en total besparing i förhållande till den ekonomiska insats som gjorts.

Socioekonomiska analyser och sociala investeringsfonder berör såväl offentliga insatser som möjliga insatser från civilsamhällets organisationer när de arbetar i samverkan med det offentliga. Enligt utredningen kan SCB:s satelliträkenskaper samt modeller för socioekonomiska analyser ses som kunskap och verktyg som bör utvecklas för att kunna användas i värderingen av civilsamhällesinsatser. Det handlar om att tydliggöra värdet på den verksamhet som civilsamhällets organisationer bedriver, såsom barn- och ungdomsverksamhet, hälsofrämjande och drogförebyggande verksamhet, rehabiliteringsverksamhet, kulturfrämjande verksamhet och fritidsaktiviteter generellt med mycket mera. Detta skulle vara ett viktigt steg för att man i budgetplanering på såväl statlig som regional och lokal nivå kan få en bättre helhetsbild av förebyggande insatser i förhållande till de kostnader som uppstår på grund av arbetslöshet, sociala problem, kriminalitet och drogberoende. Det skulle då också kunna få implikationer på budgetprocesser på alla nivåer.

Civilsamhällets ställning kan enligt utredningen stärkas om sektorns samhällsekonomiska värde kan kvantifieras på samma sätt som andra sektors värde. Utredningens direktiv omfattar inte denna frågeställning men det finns anledning att lyfta fram den samhällsnytta och samhällsekonomiska effekt som civilsamhället bidrar med, liksom värdet av metodutveckling i syfte att synliggöra detta.

Utöver SCB finns ett stort intresse av att kunna ta del av den rampopulation som används för SCB:s uppdrag kring statistiken om det civila samhället, detta för att ha samma referensram som definierar det civila samhället. SCB har därför, inom ramen för de insatser som nämnts ovan och inom ramen för ett regeringsuppdrag, genomfört en utredning för att se över möjligheterna att samordna och utveckla den berörda populationen och att se över möjligheten för externa intressenter att ta del av denna population.

Utskottets ställningstagande

Inledningsvis vill utskottet understryka att det är positivt att ett arbete pågår inom SCB med att öka tillgängligheten till och kvaliteten på statistiken om det civila samhället.

När det gäller frågan om statistik om civilsamhällets deltagande i offentlig upphandling bör enligt utskottet regeringens beredning av lagrådsremissen inte föregripas. I fråga om civilsamhällets samhällsekonomiska värde anser utskottet att det finns all anledning att lyfta fram den samhällsnytta och samhällsekonomiska effekt som civilsamhället bidrar med. Utskottet anser dock inte att motionsyrkandet i dagsläget bör leda till någon åtgärd från riksdagens sida och avstyrker motion 2017/18:4191 (KD) yrkande 3.

Förenkling vid upphandling av välfärdstjänster vars värde beräknas understiga tillämpligt EU-tröskelvärde

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om utvärdering av effekterna av reglerna om förenkling vid upphandling av välfärdstjänster. Detta beror på att regeringen har för avsikt att följa utvecklingen och utvärdera reglerna efter en tid.

Jämför reservation 3 (KD).

Skrivelsen

Regeringen har lagt fram förslag till ändringar i lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, förkortad LOU, som syftar till att förenkla vid upphandling av vissa sociala tjänster och andra särskilda tjänster – benämnda välfärdstjänster – vars värde beräknas understiga tillämpligt EU-tröskelvärde om 750 000 euro. För upphandling av sådana tjänster föreslås att ett fåtal regler i 19 kap. LOU om bl.a. annonsering, information till leverantörerna och dokumentation av upphandlingen ska gälla.

Motionen

Roland Utbult m.fl. (KD) anser i motion 2017/18:4191 att det finns en god ambition i de nya reglerna för upphandling av vissa sociala tjänster och andra särskilda tjänster under tröskelvärden och att det är rimligt att genomföra dessa. Motionärerna anser dock att man bör utvärdera effekten av de nya reglerna för att se hur dessa har påverkat den idéburna sektorns möjligheter att delta i upphandlingar (yrkande 4).

Motionärerna framhåller vidare att om utvärderingen visar små eller inga förbättringar för den idéburna sektorn bör regeringen på nytt överväga om upphandlingar under tröskelvärdet av de välfärdstjänster som nämns i proposition 2017/18:158 helt kan undantas från LOU och komma med förslag på hur detta kan genomföras (yrkande 5).

Bakgrund

Finansutskottet behandlade förslaget om förenklad upphandling av välfärdstjänster under EU-tröskelvärde och regeringens proposition 2017/18:158 Ökade tillståndskrav och särskilda regler för upphandling inom välfärden i sitt betänkande 2017/18:FiU43. Riksdagen biföll förslaget (rskr. 2017/18:356). I betänkandet behandlades och avstyrktes även motionsyrkanden liknande de nu aktuella. Finansutskottet angav följande:

Utskottet kan inledningsvis konstatera att en allmän strävan från regeringens sida är att göra det möjligt för en mångfald av leverantörer att

delta i offentliga upphandlingar och att utforma regelverket på ett sätt som kan bidra till att de idéburna aktörernas särskilda potential tas till vara, vilket utskottet välkomnar.

Utskottet delar regeringens bedömning att ett fåtal grundläggande regler bör göras tillämpliga även på sådana upphandlingar som understiger tröskelvärdet och som saknar ett bestämt gränsöverskridande intresse. Att upphandlingar görs på ett öppet och rättssäkert sätt är enligt utskottets mening en grundläggande förutsättning för förtroendet för myndigheterna och för tilltron till det allmänna. Genom öppenhet kan också en ökad mångfald av leverantörer främjas. Därför anser utskottet i likhet med regeringen att ett fåtal bestämmelser som säkerställer öppenhet och rättssäkerhet bör gälla även vid upphandling av sociala tjänster och andra särskilda tjänster under tröskelvärdena som saknar ett bestämt gränsöverskridande intresse. Upphandlingar under tröskelvärdena kan vara intressant att utreda om det nu föreslagna regelverket inte får avsedda effekter. Utskottet kan också konstatera att regeringen har för avsikt att följa utvecklingen och utvärdera reglerna efter en tid.

Utskottets ställningstagande

Kulturutskottet har ingen annan uppfattning än finansutskottet och avstyrker därmed motion 2017/18:4191 (KD) yrkandena 4 och 5.

Reserverat deltagande i upphandlingar för organisationer som uppfyller vissa krav

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att utvärdera bestämmelserna om att reservera upphandlingar för organisationer som uppfyller vissa krav, med hänvisning till att utskottet förutsätter att en sådan utvärdering görs.

Jämför reservation 4 (KD).

Skrivelsen

Regeringen har lagt fram förslag om att i svensk rätt föra in LOU-direktivets bestämmelser om möjligheten att reservera upphandlingen av vissa sociala tjänster och andra särskilda tjänster. Innebörden i LOU-direktivets bestämmelse är att en upphandlande myndighet ska ha möjlighet att reservera deltagandet för organisationer som uppfyller vissa krav. En sådan organisation ska ha till syfte att fullgöra ett offentligt uppdrag som är kopplat till tjänsterna i fråga, och eventuella vinster ska återinvesteras för att uppnå organisationens syfte. Vidare ska organisationens lednings- och ägarstruktur grundas på personalens ägande och deltagande eller kräva aktivt deltagande av personal, användare eller berörda parter.

Motionen

Roland Utbult m.fl. (KD) anser i motion 2017/18:4191 att regeringen ska utvärdera förslaget att reservera upphandlingar av vissa tjänster i LOU och särskilt effekten av den föreslagna treårsregeln. Motionärerna anser att intentionerna är goda men att det kan finnas problem med den EU-stipulerade treårsgränsen i kontraktet eftersom den riskerar att minska kontinuiteten och försämra verksamhetens långsiktighet (yrkande 6).

Bakgrund

Finansutskottet behandlade förslaget om reserverat deltagande i upphandlingar för organisationer som uppfyller vissa krav i sitt betänkande 2017/18:FiU43 med anledning av regeringens proposition 2017/18:158 Ökade tillståndskrav och särskilda regler för upphandling inom välfärden. Riksdagen biföll regeringens förslag (rskr. 2017/18:356).

I skrivelsen, som hänvisar till propositionen ovan, anges:

Artikel 77 i LOU-direktivet medger att upphandlande myndigheter reserverar, dvs. förbehåller, deltagandet i en upphandling till en organisation som uppfyller vissa krav. Därutöver föreskriver bestämmelserna en maximal löptid för kontraktet och en begränsning av möjligheten att på nytt tilldela samma organisation ett nytt kontrakt. Regeringen anser att de möjligheter som finns att underlätta för idéburna organisationer vid upphandling bör tas tillvara. Även om bestämmelserna är försedda med villkor som begränsar tillämpningsområdet, anser regeringen att direktivens möjlighet att reservera upphandlingar för vissa tjänster bör tas till vara.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att det är viktigt att alla möjligheter att underlätta för det civila samhällets organisationer att etablera sig som utförare av offentligt finansierade tjänster bör tas till vara och välkomnar därför i likhet med finansutskottet möjligheten att i vissa fall reservera deltagande i upphandlingar. Utskottet förutsätter att regeringen utvärderar det beslutade förslaget efter en tid och avstyrker därmed motion 2017/18:4191 (KD) yrkande 6.

Ökad kunskap om arbetsintegrerande sociala företag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att införa en författningsreglerad definition av arbetsintegrerande sociala företag med hänsyn till att behovet av en formell definition möts i och med uppdraget till Tillväxtverket.

Skrivelsen

Regeringen har gjort en treårig satsning om totalt 60 miljoner kronor 2016–2018 för sysselsättningsfrämjande insatser genom arbetsintegrerande sociala företag. Tillväxtverket fick 2016 i uppdrag att i samråd med Arbetsförmedlingen utarbeta och genomföra ett tvärsektorielt program med insatser som stimulerar fler arbetsintegrerande sociala företag att starta och växa. Satsningen innebär också åtgärder för att öka kunskapen i den offentliga sektorn om arbetsintegrerande sociala företag. Som en del i uppdraget har regeringen förtydligat att Tillväxtverket och Arbetsförmedlingen ska undersöka möjligheten att skapa ett kvalitetssäkringssystem för arbetsintegrerande sociala företag.

Motionen

Roland Utbult m.fl. (KD) anser i motion 2017/18:4191 yrkande 2 att regeringen bör utreda om det bör införas en författningsreglerad definition av arbetsintegrerande sociala företag.

Bakgrund

I skrivelsen anges att i betänkandet Palett för ett stärkt civilsamhälle lyfts behovet av en formell definition av arbetsintegrerande sociala företag fram och föreslås att det ska utredas om det bör införas en sådan författningsreglerad definition (SOU 2016:13 s. 290).

Regeringen bedömer i skrivelsen att behovet möts i och med uppdraget till Tillväxtverket och Arbetsförmedlingen.

Tillväxtverket har uppgett att de i sitt uppdrag att utarbeta och genomföra ett nationellt program för sysselsättningsfrämjande insatser genom arbetsintegrerande sociala företag 2016–2018, lämnat stöd till Skoopi, de arbetsintegrerande sociala företagens organisation, att arbeta fram en modell för certifiering av arbetsintegrerande sociala företag. Arbetet genomförs med Sis, Swedish Standards Institute, och blir enligt Tillväxtverket en ”Svensk standard” enligt den modell som Sis arbetar med i andra standardiseringsprocesser. I ”Svensk standard” för arbetsintegrerande sociala företag konkretiseras och tydliggörs enligt Tillväxtverket den definition som har

använts bl.a. i regeringens uppdragstext. Modellen för certifieringen beräknas vara klar under hösten 2018.

Nämnas kan att enligt Sofisam, som drivs genom ett samarbete mellan Tillväxtverket, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan, har ett arbetsintegrerande socialt företag som mål att genom arbete och delaktighet integrera människor i samhälle och arbetsliv. Det övergripande ändamålet är att integrera människor som har stora svårigheter att få och/eller behålla ett arbete i arbetsliv och samhälle.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har ingen annan uppfattning än regeringen, utan anser att behovet av en formell definition av arbetsintegrerande sociala företag möts i och med uppdraget till Tillväxtverket och den modell för certifiering av arbetsintegrerande sociala företag som arbetas fram. Utskottet avstyrker därmed motion 2017/18:4191 (KD) yrkande 2.

Vägledning för kommuner när det gäller bedömningen av om verksamheter inom det civila samhället utgör livsmedelsföretag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om en översyn av gråzonen mellan civilsamhället, det offentliga och näringslivet.

Jämför reservation 6 (KD).

Skrivelsen

Det finns behov av vägledning för kommunerna vid bedömningen av vilka verksamheter inom det civila samhället som i rättslig bemärkelse utgör livsmedelsföretag. Anpassad information bör även ges till det civila samhällets organisationer. Regeringen anser att arbetet med information och vägledning för kommuner och det civila samhällets organisationer på ett tillfredsställande sätt ryms inom Livsmedelsverkets befintliga uppdrag. Regeringen bedömer därför att det i nuläget inte är aktuellt med något särskilt uppdrag till Livsmedelsverket.

Motionen

Roland Utbult m.fl. (KD) framhåller i motion 2017/18:4191 vikten av att värna civilsamhällets ställning i förhållande till näringsliv och det offentliga. Motionärerna påpekar att föreningslivet många gånger likställs med företagande, om en förening bedriver någon form av ekonomisk verksamhet. Som exempel lyfter motionärerna fram att Livsmedelsverket jämställer ideella

föreningar med livsmedelsföretag om den ideella föreningen på något sätt hanterar livsmedel i sin verksamhet. Detta kan enligt motionärerna drabba en fotbollsklubb som säljer korv med bröd i matchpausen. Motionärerna anser att en utredare bör se över gråzonen mellan civilsamhället, det offentliga och näringslivet, för att därefter presentera förslag som på ett tydligt sätt värnar civilsamhällets ställning (yrkande 12).

Bakgrund

I betänkandet Palett för ett stärkt civilsamhälle (SOU 2016:13) anges bl.a.:

Definitionen av livsmedelsföretag

Många organisationer inom det civila samhället bedriver någon form av serveringsverksamhet. Det kan ske vid enstaka tillfällen, såsom basarer, matcher, firande av olika högtider och liknande, eller mer regelbundet i form av caféverksamhet eller på annat sätt. Syftet kan vara t.ex. att tjäna pengar till verksamheten, att erbjuda service till medlemmar och andra som deltar i verksamheten eller som en del i samvaron för medlemmarna. Ofta bedrivs verksamheten med hjälp av ideella krafter, som förbereder det som ska säljas antingen i det egna hemmet eller i organisationens lokaler.

Problem med livsmedelsregelverket för civilsamhällets organisationer

Flera organisationer, bl.a. Riksidrottsförbundet, har till utredningen uttryckt en oro för att definitionen av livsmedelsföretag riskerar att innebära att många av civilsamhällets organisationer klassas som livsmedelsföretag, eftersom de bedriver serveringsverksamhet i olika omfattning. Det skulle innebära att organisationerna måste sätta sig in i och anpassa sig till det regelverk som gäller livsmedelshantering. Organisationerna menar att det riskerar att bli både kostsamt och svårt, inte minst om verksamheten drivs med hjälp av ideella krafter, och att det också riskerar att innebära att föreningar avstår från sådan verksamhet och därmed förlorar en viktig intäktskälla. Organisationerna vänder sig också mot att definieras som företag och menar att det är en definition som inte stämmer med deras ideella ändamål.

Livsmedelsverkets syn på problemet

Enligt Livsmedelsverkets bedömning är det sannolikt relativt få av det civila samhällets organisationer som kan sägas vara livsmedelsföretag. Merparten av föreningar som bedriver någon form av försäljning av livsmedel gör det i så liten omfattning att de inte behöver registrera sig hos kommunen. Området är också, enligt Livsmedelsverket, sannolikt oftast lågt prioriterat av kommunernas kontrollverksamhet eftersom det rör sig om verksamhetsområden med låga risker. Föreningar och andra som bedriver professionell serveringsverksamhet, t.ex. ett café som är öppet dagligen och bemannas av anställda, är i lagens mening däremot alltid ett livsmedelsföretag i denna del av sin verksamhet. Utredningen har inte tagit del av några invändningar från det civila samhällets organisationer mot detta, utan civilsamhällets oro handlar om den ideellt drivna, småskaliga verksamheten.

Livsmedelsverket konstaterar också att nivån på de avgifter som ska betalas beror på den kontrolltid en viss verksamhet behöver. Enklare verksamheter kräver lite kontrolltid och genererar därmed lägre avgifter. Reglerna är anpassade till vilken verksamhet som bedrivs och enklare

verksamhet ställer låga krav. Eftersom ideella verksamheter typiskt sett bedriver enklare verksamhet så är kraven oftast enkla att leva upp till.

Utredningens överväganden och förslag

Den vägledning Livsmedelsverket ger till kommunerna när det gäller bedömning av om en verksamhet är att betrakta som ett livsmedelsföretag eller inte är inte särskilt inriktad på sådan enklare serveringsverksamhet och liknande som förekommer inom det civila samhället. Utredningen föreslår därför att Livsmedelsverket får i uppdrag att ge ytterligare vägledning till kommunerna när det gäller att göra bedömningen av vilken verksamhet inom det civila samhället som utgör livsmedelsföretag, så att likartade bedömningar görs över hela landet. Livsmedelsverket bör samverka med det civila samhällets organisationer för att säkerställa att den vägledning som ges till kommunerna är relevant. Livsmedelsverket bör också ge tydlig information till civilsamhällets organisationer om vad som gäller, i syfte att undvika onödig oro för om verksamhet omfattas av regelverket eller inte.

För att möjliggöra för regeringen att ta del av det civila samhällets röster om olika generella villkor och förutsättningar som påverkar det civila samhället finns bl.a. ett formaliserat dialogformat med det civila samhället kallat Partsgemensamt forum (PGF). Avsikten är att samtalen ska bidra till att förbättra villkoren för civilsamhällets organisationer. Under 2018 tar dialogerna upp fyra ämnen, varav ett rör konkurrens- och konsumenträtt m.m.

Som framgår ovan har SCB på uppdrag av regeringen genomfört en förstudie om statistiken om det civila samhället för att möjliggöra att alla ska ha samma referensram som definierar det civila samhället, och att alla ska kunna ta del av den rampopulation som används för SCB:s uppdrag kring statistiken över det civila samhället.

Vidare kan nämnas, som framgår under rubriken nedan, att regeringen i juni 2018 tillsatte en särskild utredare som ska ta fram ett förslag på en tydlig definition av idéburna aktörer som kan användas för att identifiera och avgränsa dessa från aktörer i välfärdsverksamheter och andra närliggande offentligt finansierade eller subventionerade verksamheter. Syftet med en definition av idéburna aktörer är att främja ett ökat idéburet deltagande i välfärden genom att underlätta vid bl.a. bidragsgivning, lagstiftning, köp av verksamhet och samverkan (dir. 2018:46). Uppdraget ska redovisas senast den 14 december 2019.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att i vissa sammanhang kan en mer gemensam och definierad definition av det civila samhället bidra till att undvika att det civila samhället hamnar i en gråzon. Exempel på positiva bidrag för att få gemensamma referensramar som definierar det civila samhället är SCB:s arbete med att göra den rampopulation som används för SCB:s uppdrag kring statistiken om det civila samhället offentlig för externa intressenter. Ett annat bidrag är den utredning som regeringen tillsatt som ska ta fram ett förslag på

en tydlig definition av idéburna aktörer som kan användas för att identifiera och avgränsa dessa från aktörer i välfärdsverksamheter och andra närliggande offentligt finansierade eller subventionerade verksamheter (dir. 2018:46).

När det gäller det exempel som motionärerna lyfter om svårigheterna för ideella föreningar, som idrottsföreningar, när de jämföras med livsmedelsföretag, noterar utskottet att det enligt Livsmedelsverkets bedömning sannolikt är relativt få av det civila samhällets organisationer som kan sägas vara livsmedelsföretag. Merparten av föreningar som bedriver någon form av försäljning av livsmedel gör det enligt Livsmedelsverket i så ringa omfattning att de inte behöver registrera sig hos kommunen. Området är också, enligt Livsmedelsverket, sannolikt oftast lågt prioriterat av kommunernas kontrollverksamhet eftersom det rör sig om verksamhetsområden med låga risker. Föreningar och andra som bedriver professionell serveringsverksamhet, t.ex. ett kafé som är öppet dagligen och bemannas av anställda, är enligt Livsmedelsverket i lagens mening däremot alltid ett livsmedelsföretag i denna del av sin verksamhet. Livsmedelsverket konstaterar att utredningen inte har tagit del av några invändningar mot detta från det civila samhällets organisationer, utan civilsamhällets oro handlar om den ideellt drivna, småskaliga verksamheten. Utskottet konstaterar i likhet med regeringen att det finns behov av vägledning för kommunerna och för det civila samhället i dessa frågor, och att denna information och vägledning rymms inom Livsmedelsverkets befintliga uppdrag.

Utskottet anser inte att motionsyrkandet bör leda till någon åtgärd från riksdagens sida. Motion 2017/18:4191 (KD) yrkande 12 avstyrks.

Analys av konsekvenser för det civila samhället vid utformning av politik och regelgivning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande som rör analyser av konsekvenserna för det civila samhället vid utformning av politik och regelgivning.

Jämför reservation 7 (KD).

Bakgrund

Utredningen för ett stärkt civilsamhälle föreslog i betänkandet Palett för ett stärkt civilsamhälle (SOU 2016:13) följande:

Utredningen föreslår att det ska införas ett krav i kommittéförordningen (1998:1474) på att om förslagen i en utredning har betydelse för villkoren för det civila samhällets organisationer ska också konsekvenserna för det civila samhället redovisas. Utredningen föreslår också att det i förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning ska införas ett krav på förvaltningsmyndigheter att i samband med

regelgivning kartlägga vilka ekonomiska och andra konsekvenser ett genomförande av de nya eller ändrade reglerna får för organisationer inom det civila samhället.

Skrivelsen

Det civila samhällets aktörer verkar inom i stort sett alla samhällsområden, och det är viktigt att konsekvenserna för det civila samhället vägs in vid politikens utformning. Regeringen kan skaffa nödvändig kunskap på flera sätt samt föra dialog om konsekvenser för det civila samhällets organisationer i frågor som rör dem, bl.a. genom remissförfarandet och olika former av samråd, t.ex. sakråd. Regeringen anser att det vore alltför resurskrävande att ställa de krav utredningen föreslår för att utreda konsekvenserna för det civila samhället. Regeringen avser att även i fortsättningen väga in konsekvenser för det civila samhället vid utformning av politik, regelgivning och andra åtgärder med stöd av dessa befintliga metoder och anser till skillnad från utredningen att det är mer effektivt än genom förordningsändringar.

Regeringen anser därför inte att det för närvarande finns något behov av att införa krav på att kartlägga och redovisa konsekvenser för det civila samhället i kommittéförordningen eller förordningen om konsekvensutredning vid regelgivning.

Motionen

Roland Utbult m.fl. (KD) påtalar i motion 2017/18:4191 yrkande 1 vikten av att säkerställa att tillräcklig hänsyn tas till civilsamhällets särart i utredningar och regelgivning. Enligt motionärerna bör Utredningen för ett stärkt civilsamhälles förslag genomföras, och regeringen bör snarast återkomma med förslag på hur det ska åstadkommas.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill först understryka vikten av att konsekvenserna för det civila samhället vägs in vid politikens utformning. Utskottet konstaterar i likhet med regeringen att kunskapen om konsekvenserna kan fås på flera sätt, bl.a. genom samråd och remissförfarande. I likhet med regeringen anser utskottet att det vore alltför resurskrävande att ställa krav i kommittéförordningen på att konsekvenserna för det civila samhället ska redovisas om förslagen i en utredning har betydelse för villkoren för det civila samhällets organisationer. Detsamma gäller enligt utskottet förordningen om konsekvensutredning vid regelgivning. Med hänsyn till det anförda avstyrker utskottet motion 2017/18:4191 (KD) yrkande 1.

Skrivelsen En politik för engagemang – långsiktighet och oberoende för civilsamhället

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen lägger skrivelsen till handlingarna

Sakråd – en ny arbetsmetod för ökad kvalitet i regeringens beslutsunderlag och stärkt dialog med det civila samhället

Regeringen har infört sakråd som arbetsmetod i Regeringskansliet för att förbättra regeringens beslutsunderlag och för att stärka departementens samordning i dialogen med det civila samhället.

Sakråd är en arbetsmetod i Regeringskansliet som syftar till att stärka samrådsformer, främst med det civila samhällets organisationer, men också med andra aktörer. Sakråd kan användas vid behov av fördjupat beslutsunderlag i sakfrågor och är ett komplement till Regeringskansliets samråd med det civila samhället för att öka kvaliteten i regeringens underlag.

Nationell överenskommelse om dialog och samverkan om gemensamma utmaningar

Regeringen har tillsammans med organisationer i det civila samhället slutit en överenskommelse om dialog och samråd mellan regeringen och det civila samhällets organisationer på nationell nivå. Genom detta etableras en stödstruktur som ska stärka det offentliga dialogen med det civila samhället och som möjliggör initiativ till och genomförande av dialog och samråd inom olika politikområden. Riksdagen har, i enlighet med regeringens förslag i budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 utg.omr. 17), beslutat om 7 miljoner kronor för verksamheten.

Medlen fördelas av Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor (MUCF) i enlighet med riktlinjer i regleringsbrevet för 2018.

Struktur för nationell dialog med civilsamhället i frågor om etablering och integration

Sedan 2017 stärker regeringen dialogen med det civila samhällets organisationer i frågor om etablering och integration genom en ny struktur för samråd.

Gemensamma åtaganden med svenska civilsamhällesorganisationer stärker dialog och samverkan i utvecklingssamarbetet

Regeringen har beslutat om gemensamma åtaganden med svenska civilsamhällesorganisationer för stärkt dialog och samverkan inom svenskt utvecklingssamarbete. Regeringen anser att en dialog med det civila samhället är viktig för att stärka det svenska utvecklingsarbetets kvalitet och dess bidrag till en hållbar global utveckling.

Stöd till forskning om det civila samhället

Regeringen har under lång tid gett stöd till forskning om det civila samhället och avser att fortsätta följa och stödja sådan forskning.

Departementspromemoria om långsiktighet i bidragsgivning

Regeringen strävar efter en mer ändamålsenlig tillämpning av befintliga regler och rutiner för statlig bidragsgivning till det civila samhällets organisationer. Avsikten är att stödet ska bli mer långsiktigt, förutsebart och enhetligt. Departementspromemorian Långsiktigt stöd till det civila samhället (Ds 2018:13) bereds inom Regeringskansliet.

Översyn av demokrativillkoren i statlig bidragsgivning

Regeringen har tillsatt en utredning som ska se över demokrativillkoren i statsbidragsförordningar och tillämpningen av dessa villkor (dir. 2018:19). Utredningen ska föreslå ett förtydligt, rättssäkert och enhetligt demokrativillkor som beaktar föreningsfriheten. Uppdraget ska redovisas senast den 20 juni 2019.

Översyn av regelverket för statligt stöd till trossamfund

Regeringen tillsatte en utredning för att se över regelverket för statligt stöd till trossamfund, som bl.a. skulle föreslå ett förtydligt demokratikriterium. Utredningen lämnade sitt betänkande Statens stöd till trossamfund i ett mångrelegiöst Sverige (SOU 2018:18) till regeringen i mars 2018.

Remisstiden gick ut i augusti 2018, och betänkandet bereds inom Regeringskansliet.

Översyn av regelverket för Allmänna arvsfonden

Regeringen har tillsatt en utredning för att se över och analysera vissa frågor som rör Allmänna arvsfondens verksamhet, bl.a. kriterierna för stöd.

Utredningen lämnade sitt betänkande En arvsfond i takt med tiden – En översyn av regelverket kring Allmänna arvsfonden (SOU 2018:70) i september 2018. Betänkandet bereds inom Regeringskansliet.

Stärkta resurser till det civila samhället för insatser riktade till asylsökande och nyanlända

Regeringen har under 2015–2018 (prop. 2016/17:1 och 2017/18:1 utg.omr. 17) förstärkt stödet till organisationer i det civila samhället för verksamhet riktad till asylsökande och nyanlända.

Förstärkt stöd till allmänna samlingslokaler

Regeringen har i budgetpropositionerna för 2017 och 2018 föreslagit förstärkt bidrag till allmänna samlingslokaler med 20 miljoner kronor per år. Riksdagen har beslutat i enlighet med regeringens förslag.

Förstärkning av det civila samhällets verksamhet i områden med socioekonomiska utmaningar

Regeringen har gjort en satsning på lokala resurscenter för ökad demokratisk medvetenhet i områden med socioekonomiska utmaningar. Regeringen har också initierat ett långsiktigt reformprogram för att minska och motverka segregation. I detta arbete är det civila samhället en prioriterad del. Vidare har regeringen inrättat en ny myndighet, Delegationen mot segregation, som bl.a. har i uppgift att främja civilsamhällets långsiktiga arbete för att minska och motverka segregation. Myndigheten inledde sin verksamhet den 1 januari 2018. Utöver det har regeringen initierat satsningen Åga rum, en satsning 2016–2018 på konst och kultur och delaktighet i vissa bostadsområden med socioekonomiska utmaningar eller lågt valdeltagande där civilsamhället och andra aktörer samverkar. Regeringen har även gett MUCF i uppdrag att ge stöd till civilsamhällets-organisationer för att främja deltagandet i de allmänna valen.

Bidrag för det civila samhällets arbete mot hot och hat och för säkerhetshöjande åtgärder

Regeringen har beslutat en förordning om statsbidrag till det civila samhällets organisationer för insatser som motverkar hot och hat i det offentliga samtalet (förordningen [2018:32] om statsbidrag för insatser som motverkar hot och hat i det offentliga samtalet). MUCF ska fördela 6 miljoner kronor för ändamålet 2018.

Regeringen avser även att besluta en ny stödförordning för säkerhetshöjande åtgärder för organisationer i det civila samhället. Regeringen har i budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 utg.omr. 17) föreslagit att

22 miljoner kronor ska avsättas till denna satsning 2018. Riksdagen har beslutat i enlighet med regeringens förslag.

Korttidsupplåtelse av mark behöver underlättas

Regeringen avser att genomföra en översyn av allmännyttiga ideella organisationers ekonomiska förutsättningar vid korttidsupplåtelser av markområden från statliga myndigheter. Syftet med översynen ska vara att förbättra villkoren för det civila samhällets organisationer. Vidare avser regeringen att följa Fortifikationsverkets arbete med att förtydliga sin information till det civila samhällets organisationer.

Fortifikationsverket är en av Sveriges största markägare och förvaltar delar av statens fasta egendom, t.ex. fastigheter som är avsedda för försvarsändamål. Friluft- och idrottsorganisationer använder ofta Fortifikationsverkets mark för sina olika arrangemang genom korttidsupplåtelser.

Strategi för regeringens främjande av socialt företagande

I budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 utg.omr. 24) föreslog regeringen att bl.a. 50 miljoner kronor skulle avsättas för 2018 för insatser för sociala företag. Riksdagen har beslutat enligt regeringens förslag. Regeringen antog 2018 Strategi för sociala företag – ett hållbart samhälle genom socialt företagande och social innovation. Strategin ska stärka utvecklingen av sociala företag så att dessa bättre kan delta i att lösa utmaningar i samhället samt bidra till att offentlig sektor uppmärksammar och använder sociala företag som värdefulla aktörer i utvecklingen av ett hållbart samhälle. Strategin tydliggör hur regeringen, i dialog med bl.a. den ideella sektorn och övriga offentliga samhället, långsiktigt avser att arbeta mot detta mål och stärka utvecklingen av det sociala företagandet.

Myndighetsinsatser kring socialt företagande inklusive idéburet företagande

Regeringen har gett Tillväxtverket i uppdrag att genomföra en satsning under perioden 2018–2020 för att stödja utvecklingen av socialt företagande. Regeringen har även gett Verket för innovationssystem (Vinnova) i uppdrag att genomföra en satsning under perioden 2018–2020 för att stödja utveckling av sociala företag. Uppdragen är ett led i genomförandet av regeringens strategi för sociala företag.

Utredning om en tydlig definition av idéburna aktörer i välfärden

Regeringen avser att tillsätta en utredning som ges i uppdrag att ta fram en tydlig definition av idéburna aktörer i välfärden. Definitionen ska kunna användas för att identifiera och avgränsa dessa från andra aktörer i

väl-färdsverksamheter och andra närliggande offentligt finansierade eller subventionerade verksamheter. Regeringen avser också att ge utredningen i uppdrag att beskriva tänkbara tillämpningsområden där en definition skulle kunna användas, t.ex. inom idéburet offentligt partnerskap.

Regeringen tillsatte i juni 2018 en särskild utredare som ska ta fram ett förslag på en tydlig definition av idéburna aktörer som kan användas för att identifiera och avgränsa dessa från aktörer i välfärdsverksamheter och andra närliggande offentligt finansierade eller subventionerade verksamheter (dir. 2018:46). Uppdraget ska redovisas senast den 14 december 2019.

Förtydligade krav på att myndigheterna ska samverka med det civila samhällets organisationer i relevanta fall

Det är angeläget att statliga myndigheter samverkar med det civila samhällets organisationer i frågor som rör dem. Regeringen anser att stöd för samverkan i relevanta fall finns i myndighetsförordningen (2007:515). Regeringen verkar löpande för att i enskilda myndighetsinstruktioner förtydliga att myndigheten bör samverka med det civila samhällets organisationer.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ser positivt på de åtgärder som vidtagits för att bidra till mer långsiktiga och stabila villkor för det civila samhället samt för att stärka dess oberoende. Utskottet anser att regeringens skrivelse bör läggas till handlingarna.

Idéburet offentligt partnerskap

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att tydliggöra hur ett idéburet offentligt partnerskap (IOP) kan genomföras med hänvisning till att resultatet av det pågående utredningsarbetet i frågan inte bör föregripas.

Jämför reservation 8 (KD).

Motionen

Roland Utbult m.fl. (KD) anser i motion 2017/18:4191 yrkande 7 att regeringen skyndsamt bör återkomma till riksdagen med ett tydliggörande av hur ett IOP kan genomföras inom ramen för dagens lagstiftning eller med de ändringar i lagstiftningen som krävs för att formen ska kunna användas och utvecklas.

Bakgrund

Välfärdsutredningen lämnade sitt betänkande Ordning och reda i välfärden (SOU 2016:78) i november 2016. I betänkandet anges bl.a. följande:

Idéburet offentligt partnerskap

Idéburna offentliga partnerskap (IOP) är en form för samverkan mellan det offentliga och idéburen sektor, som inte omfattas av upphandlingsrätten. IOP kan exempelvis innebära att det offentliga svarar för viss typ av stöd, t.ex. tillhandahållande av lokaler och vissa verksamhetsbidrag, medan de idéburna organisationerna ansvarar för driften av själva verksamheten. IOP kan betraktas som ett komplement både till generella bidrag till den idéburna verksamheten och till upphandlingskontrakt där ändamålet är ett specifikt uppdrag. Det finns dock en rad juridiska frågeställningar kopplade till möjligheten att ingå ett IOP, såsom bestämmelser i kommunalrätten, upphandlingsrätten och EU:s statsstödsregler, som måste beaktas.

Med hänsyn till att förutsättningarna varierar såväl avseende samarbetsformer som verksamheter är det enligt utredningens bedömning inte möjligt att föreslå en lagstiftning på området.

Utredningen anser dock att det finns unika kvaliteter som samverkan genom IOP bidrar med och som bättre bör tas tillvara och föreslår därför att Upphandlingsmyndigheten och Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor får i uppdrag att gemensamt utarbeta en vägledning för hur samverkan mellan det offentliga och idéburna organisationer kan utvecklas genom ingående av idéburna offentliga partnerskap. Uppdraget ska utföras i samråd med relevanta aktörer, såsom Sveriges Kommuner och Landsting och civilsamhällets organisationer.

Regeringen har som framgått ovan gett en särskild utredare i uppdrag att bl.a. föreslå riktlinjer, kriterier eller andra tillämpbara instrument för ingående av IOP, för att främja samverkan mellan idéburna aktörer och det offentliga (dir. 2018:46). Uppdraget ska redovisas senast den 14 december 2019.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att resultatet av den pågående utredningen av frågor som rör IOP inte bör föregripas och avstyrker därmed motion 2017/18:4191 (KD) yrkande 7.

Återinföra gåvoskatteavdraget

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att återinföra gåvoskatteavdraget.

Jämför reservation 9 (KD).

Motionen

Roland Utbult m.fl. (KD) framhåller i motion 2017/18:4191 vikten av att återinföra gåvoskatteavdraget. Motionärerna anger att de vill se en mer självständig ideell sektor, med mindre detaljstyrning vid bidragsgivning och mer av grundstöd. Genom gåvoskatteavdraget ökar enligt motionärerna organisationernas självständighet. Statens påverkan inskränks till att godkänna organisationerna som får del av skatteavdraget (yrkande 9).

Bakgrund

Skatteutskottet tog i sitt betänkande 2017/18:SkU8 Inkomstskatt upp ett liknande motionsyrkande. Av betänkandet framgår bl.a. följande:

Bakgrund

Den 1 januari 2012 infördes en skattereduktion för penninggåvor till ideell verksamhet (prop. 2011/12:1, bet. 2011/12:FiU1, yttr. 2011/12:SkU1y). Skattereduktionen var 25 procent och uppgick till högst 1 500 kronor för ett beskattningsår. För att den enskilde skulle kunna få skattereduktion måste varje gåva uppgå till minst 200 kronor, och årets sammanlagda gåvor fick inte understiga 2 000 kronor. Detta motsvarar ett underlag för skattereduktion om 6 000 kronor per år. Skattereduktionen gavs endast för gåvor som lämnats till gåvomottagare som godkänts av Skatteverket utifrån kriterier som fastställts på förhand [...]

Utskottets ställningstagande

Riksdagen har beslutat att slopa skattereduktionen för gåvor fr.o.m. den 1 januari 2016 (bet. 2015/16:FiU1, yttr. 2015/16:SkU1y). Utskottet tillstyrkte förslaget och anförde följande i sitt yttrande till finansutskottet. En stark och livaktig ideell sektor har stor betydelse för samhällslivet och demokratin. Det är samtidigt angeläget att skatter tas ut på ett sätt som främjar skattepolitikens främsta syfte, dvs. att finansiera den gemensamma välfärden, och också i övrigt är förenliga med de övergripande målen för regeringens ekonomiska politik. Skattereduktion för gåvor ökar komplexiteten i skattesystemet. Det faktum att det aktuella skatteincitamentet utformades som en skattereduktion när det infördes ansågs innebära en markering av att reglerna i princip ligger vid sidan av den vanliga beskattningen. Utskottet instämmer i att stöd till de verksamheter som den ideella sektorn bedriver bör fördelas utifrån en prioritering och bedömning av hur dessa bidrar till samhällsnytta, snarare än utifrån vilken förmåga de berörda organisationerna har att hitta privatpersoner som har råd att genom gåvor stödja verksamheten. Offentligt stöd bör snarare utgå från tydliga prioriteringar än från privatpersoners val av och förmåga till stöd via skattereduktion.

Skattereduktionen för gåvor har också inneburit att Skatteverket måste pröva frågor om godkännande av gåvomottagare och utöva tillsyn över godkända gåvomottagare – uppgifter som är helt verksamhetsfrämmande för myndigheten.

Utskottet vidhåller denna uppfattning och avstyrker motionsförslagen i denna del om att gåvoskatteavdraget ska återinföras.

Riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag.

Utskottets ställningstagande

Kulturutskottet har ingen annan uppfattning än skatteutskottet och avstyrker därmed motion 2017/18:4191 (KD) yrkande 9.

Förmånligare skatteregler för ideella organisationer

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att utvidga undantaget för idrottsföreningar från att i vissa fall behöva betala arbetsgivaravgifter till att också gälla fler delar av den ideella rörelsen.

Jämför reservation 10 (KD).

Motionen

Roland Utbult m.fl. (KD) anser i motion 2017/18:4191 att det är viktigt att fler delar av den ideella rörelsen får del av förmånliga regler likt idrottsrörelsen. Motionärerna pekar på att idrottsföreningar inte behöver betala arbetsgivaravgifter för idrottsutövare, tränare eller tävlingsfunktionärer om ersättningen understiger ett halvt prisbasbelopp (yrkande 13).

Bakgrund

Socialförsäkringsutskottet hade våren 2018 uppe liknande motionsyrkanden i betänkande 2017/18:SfU19 Socialavgifter. Utskottet uttalade då bl.a.:

Gällande ordning

Ersättning till idrottsutövare från ideella föreningar som har till ändamål att främja idrottslig verksamhet är enligt 2 kap. 19 § socialavgiftslagen avgiftsfri om ersättningen under året inte har uppgått till ett halvt prisbasbelopp. Prisbasbeloppet för 2018 är 45 500 kronor.

Idrottsutövare ansågs ursprungligen generellt bedriva hobby eller ideell verksamhet. Ersättningen kom dock att jämföras med ersättning på grund av anställning, och den avgiftsbelades därför den 1 januari 1991. Redan den 1 april 1991 trädde emellertid den halva basbeloppsregeln i kraft. I förarbetena anges att med idrottsutövare menas även tränare, vilket i sin tur omfattar gymnastikinstruktörer, domare eller därmed jämställda slag av funktionärer (prop. 1990/91:76). Med idrottslig verksamhet avses normalt sådan verksamhet som anordnas av en organisation ansluten till

Riksidrottsförbundet eller annan jämförlig organisation. I ett avgörande från Regeringsrätten 1999 (RÅ 1999 ref. 25) slogs det fast att Friluftsförbundet ska anses som en sådan ideell organisation vars huvudsyfte är att främja idrottslig verksamhet, och dess aktiva lägerledare ska anses som sådana funktionärer som jämförelsesvis med idrottsutövare. I ett avgörande från Kammarrätten i Jönköping 1999 slogs det fast att verksamhet som Svenska kennelklubben bedriver i samband med hundtävlingar inte kan anses som idrottslig verksamhet som ger avgiftsbefrielse.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har tidigare och vid flera tillfällen uttalat att undantaget för idrottsföreningar från att i vissa fall betala arbetsgivaravgifter inte bör utvidgas. Utskottet har hänvisat till att alla ideella organisationer bör behandlas lika (senast i bet. 2016/17:SfU12). Det undantag som nu gäller uppstod som en lösning på en ändrad rättstillämpning efter ett avgörande i dåvarande Regeringsrätten 1985 för att lindra de ekonomiska effekterna för idrottsföreningar (RÅ85 1:39). Utskottet uttalade redan då den principiella uppfattningen att inkomster i samband med idrottsutövning, precis som alla andra inkomster, bör grunda rätt till socialförsäkringsförmåner och därmed leda till att socialavgifter betalas.

För socialförsäkringssystemets legitimitet är det enligt utskottets mening principiellt viktigt att så långt som möjligt upprätthålla ett samband mellan de socialavgifter som betalas och de förmåner som dessa avgifter är avsedda att finansiera.

Med det anförda anser utskottet inte att det finns tillräckliga skäl att föreslå ett tillkännagivande om ett utvidgat undantag och avstyrker därför motionerna.

Riksdagen beslutade i enlighet med socialförsäkringsutskottets förslag.

Utskottets ställningstagande

Kulturutskottet har ingen annan uppfattning än socialförsäkringsutskottet och avstyrker därmed motion 2017/18:4191 (KD) yrkande 13.

Ökat stöd till trossamfunden

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att öka stödet till trossamfunden med hänvisning till att förslagen i den kommande budgetpropositionen inte bör föregripas.

Jämför reservation 11 (KD).

Motionen

Roland Utbult m.fl. (KD) påtalar i motion 2017/18:4191 yrkande 10 vikten av att öka stödet till trossamfunden. Motionärerna påtalar att Sverige är ett mångreligiöst land där religionen spelar en viktig roll för många, inte minst

för många nya svenskar. Här har trossamfunden en viktig roll att spela genom att i sin verksamhet bidra till större förståelse, kunskap och respekt för olika trosinriktningar.

Bakgrund

Anslaget 9:2 Stöd till trossamfund (inom utg.omr. 17) uppgick 2015 till ca 83,9 miljoner kronor, 2016 till ca 89,9 miljoner kronor och 2017 till ca 91,9 miljoner kronor och uppgår 2018 till ca 81,9 miljoner kronor.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill inte föregripa förslagen i den kommande budgetpropositionen och avstyrker därmed motion 2017/18:4191 (KD) yrkande 10.

Satsningar på idrottsrörelsen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att öka stödet till idrottsrörelsen med hänvisning till att förslagen i den kommande budgetpropositionen inte bör föregripas.

Jämför reservation 12 (KD).

Motionen

Roland Utbult m.fl. (KD) lyfter i motion 2017/18:4191 yrkande 11 fram vikten av satsningar på idrottsrörelsen. Motionärerna vill utöka det generella stödet till idrottsrörelsen och vill även avsätta ytterligare medel för en utbildningsatsning så att barn och vuxna i miljöer där barn befinner sig ska kunna lära sig mer om integrationsfrågor och vad man kan göra för att förhindra övergrepp.

Bakgrund

Anslaget 13:1 Stöd till idrotten (inom utg.omr. 17) uppgick 2015 till ca 1,758 miljarder kronor, 2016 till ca 1,923 miljarder kronor och 2017 till ca 1,935 miljarder kronor och uppgår 2018 till ca 1,954 miljarder kronor. Detta innebar en ökning med ca 165 miljoner kronor 2016, ytterligare 12 miljoner kronor 2017 och ytterligare 19 miljoner kronor 2018.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill inte föregripa förslagen i den kommande budgetpropositionen och avstyrker därmed motion 2017/18:4191 (KD) yrkande 11.

Reservationer

1. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor ges ett stärkt kunskapsuppdrag, punkt 1 (KD)

av Roland Utbult (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:4191 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkande 8.

Ställningstagande

Samhällsutvecklingen har medfört en kraftig ökning av den byråkratiska bördan för ett stort antal organisationer under de senaste decennierna, inte minst bland de mindre. Även om syftet ofta är gott, har det medfört att mer tid läggs på att styra verksamheten på ett korrekt sätt, vilket resulterar i minskad tid för själva verksamheten. Detta riskerar att kväva många av civilsamhällets viktiga bidrag till vårt samhälle.

En viktig del i att minska den byråkratiska bördan för dessa organisationer är att minska kunskapsbristen om det civila samhället hos det offentliga och ta hänsyn till det civila samhället på ett bättre sätt än i dag. Det är, anser jag, positivt att arbetet med kunskapsutveckling och kunskapsspridning förstärks till gagn för det civila samhället, bl.a. genom en förstärkning till Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF). För att säkerställa en gemensam syn inom det offentliga på hur balansen mellan samhällets sektorer ska klaras ut och vilka spelregler som ska gälla anser jag dock att arbetet med kunskapsspridningen noggrant bör följas upp och efterlyser en utredning av minskat regelkrångel för civilsamhällets organisationer.

2. Förbättrad statistikproduktion, punkt 2 (KD)

av Roland Utbult (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:4191 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkande 3.

Ställningstagande

Det är angeläget att Statistiska centralbyråns arbete med att förbättra statistiken om det civila samhället fortsätter då det är en förutsättning för korrekt analys och kunskapsspridning om dessa aktörer. Jag anser dock att två viktiga delar kring förbättrad statistik på området saknas. Dels bör den nationella upphandlingsstatistiken kompletteras med uppgifter om civilsamhällets deltagande i offentlig upphandling, enligt förslag i betänkandet Palett för ett stärkt civilsamhälle, dels bör det utredas hur civilsamhällets samhällsekonomiska värde kan mätas. Civilsamhällets ställning kan enligt utredningen stärkas om sektorns samhällsekonomiska värde kan kvantifieras på samma sätt som andra sektorers värde.

3. Förenkling vid upphandling av välfärdstjänster vars värde beräknas understiga tillämpligt EU-tröskelvärde, punkt 3 (KD)

av Roland Utbult (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:4191 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkandena 4 och 5.

Ställningstagande

Det finns en god ambition i bestämmelsen om förenkling vid upphandling av välfärdstjänster vars värde beräknas understiga tillämpligt EU-tröskelvärde. Samtidigt konstaterar jag att det finns en farhåga bland civilsamhällesaktörerna om att förslagen inte kommer att uppnå syftet att i praktiken underlätta för ideella – och mer specifikt små – idéburna aktörer. Jag menar därför att en utvärdering bör genomföras så snart tillräckligt med underlag finns att tillgå. Utvärderingen ska ta sikte på vad reglerna för förenklade upphandlingar av välfärdstjänster under tröskelvärdet har haft för effekt för den idéburna sektorns möjligheter att delta i upphandlingar och de mervärden som de idéburnas medverkan i välfärden medför.

Om en sådan utvärdering visar att förändringarna inneburit små eller inga förbättringar för sektorn behöver man, anser jag, på nytt överväga en ordning där upphandlingar under tröskelvärdet, av de välfärdstjänster som anges i

proposition 2017/18:158 om ökade tillståndskrav och särskilda regler för upphandling, helt kan undantas från lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, förkortad LOU, i enlighet med förslag i betänkandet Palett för ett stärkt civilsamhälle. Ett sådant undantag skulle kunna ge ökad frihet och en förbättring för sektorn. LOU ersätts då av generella förvaltningsrättsliga principer, såsom principen om objektivitet och förbudet mot att gynna enskilda näringsidkare.

4. Reserverat deltagande i upphandlingar för organisationer som uppfyller vissa krav, punkt 4 (KD)

av Roland Utbult (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:4191 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkande 6.

Ställningstagande

Jag anser att intentionerna med bestämmelsen om reserverat deltagande i upphandlingar för organisationer som uppfyller vissa krav är goda och skulle kunna underlätta för kommuner och öka möjligheterna för idéburen sektor. Även en majoritet av remissinstanserna menade att förslaget kan underlätta för idéburen sektor, däribland branschorganisationen Famna som anser att förslaget innebär att det blir märkbart lättare för den upphandlande myndigheten att ingå samverkan med idéburen sektor.

Flera remissinstanser ifrågasatte dock förslagets effekt och menade att begränsningarna och den av EU-regelverket stipulerade treårsgränsen på kontraktets längd innebär en rad problem. Det senare innebär att ett kontrakt bara får gälla under tre år och att den aktör som fått ett kontrakt för en viss tjänst inte på nytt ska få ett kontrakt för en sådan tjänst tilldelat. Det riskerar att minska kontinuiteten och försvåra verksamhetens långsiktighet. Små ideella aktörers möjlighet att anskaffa kapital blir därmed sämre och verksamheten skör då ett kontrakt löper ut efter kort tid, utan möjlighet till direkt förlängning.

Mot denna bakgrund anser jag att det är viktigt att de föreslagna bestämmelserna utvärderas. Den utvärdering som bör göras ska fokusera på de reserverade kontraktens effekt på idéburen sektor, och då särskilt effekterna av treårsregeln. Skulle det visa sig att regeln behöver ändras bör regeringen i ett senare skede i så fall driva frågan i EU.

5. **Ökad kunskap om arbetsintegrerande sociala företag, punkt 5 (KD)**

av Roland Utbult (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion 2017/18:4191 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkande 2.

Ställningstagande

Det är positivt att Tillväxtverket 2016 fick i uppdrag att i samråd med Arbetsförmedlingen utarbeta och genomföra ett tvärsektoriellt program med insatser som stimulerar fler arbetsintegrerande sociala företag att starta och växa och ökar kunskapen i den offentliga sektorn om arbetsintegrerande sociala företag. Det är också positivt att regeringen förtydligat att Tillväxtverket och Arbetsförmedlingen ska undersöka möjligheten att skapa ett kvalitetssäkringssystem för arbetsintegrerande sociala företag. I betänkandet Palett för ett stärkt civilsamhälle framkom dock behovet av att införa en tydligare definition av arbetsintegrerande sociala företag, vilket regeringen inte bemöter tillräckligt trots att en övervägande majoritet av remissinstanserna ansåg att en författningsreglerad definition är nödvändig. Arbetsförmedlingen har särskilt framfört behovet av en tydligare definition till utredningen, då detta skulle underlätta beslutsfattandet när arbetssökande anvisas till de arbetsintegrerande sociala företagen. En tydligare definition skulle också göra att man undviker missbruk av begreppet sociala företag, enligt Arbetsförmedlingen.

Givet den viktiga insats de arbetsintegrerande sociala företagen gör på arbetsmarknaden anser jag att det är angeläget att underlätta beslutsfattandet när det gäller att anvisa arbetssökande till dessa företag. Därmed anser jag att regeringen bör utreda huruvida det bör införas en författningsreglerad definition av arbetsintegrerande sociala företag.

6. Vägledning för kommuner när det gäller bedömningen av verksamheter inom det civila samhället utgör livsmedelsföretag, punkt 6 (KD)

av Roland Utbult (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:4191 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkande 12.

Ställningstagande

Samhällsutvecklingen har gjort det allt svårare att skilja mellan civilsamhället, det offentliga och näringslivet. Under den senare tiden har såväl domstolsbeslut som myndighetsdirektiv bidragit till denna otydliga gränsdragning. Marknadsdomstolen har likställt föreningsliv med företagande, om en förening bedriver någon form av ekonomisk verksamhet. Har man någon hantering av pengar så jämförs detta med företag. Ett annat exempel är när Livsmedelsverket jämför ideella föreningar med livsmedelsföretag, om den ideella föreningen på något sätt hanterar livsmedel i sin verksamhet. Detta kan drabba en fotbollsklubb som säljer korv med bröd i matchpausen.

Detta är en utveckling som inte är önskvärd. En utredare bör därför se över gråzonerna för att därefter presentera förslag som på ett tydligt sätt värnar civilsamhällets ställning.

7. Analys av konsekvenser för det civila samhället vid utformning av politik och regelgivning, punkt 7 (KD)

av Roland Utbult (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:4191 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkande 1.

Ställningstagande

Kristdemokraterna konstaterar att skrivelsen på ett antal områden inte svarar mot de förslag som Utredningen för ett stärkt civilsamhälle lade fram i betänkandet Palett för ett stärkt civilsamhälle. Utredningen föreslog bl.a. att det ska införas ett krav i kommittéförordningen (1998:1474) på att om förslagen i en utredning har betydelse för villkoren för det civila samhällets organisationer ska också konsekvenserna för det civila samhället redovisas. Utredningen föreslog också att det i förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning ska införas ett krav på förvaltningsmyndigheter att i samband med regelgivning kartlägga vilka ekonomiska och andra konsekvenser ett genomförande av de nya eller ändrade reglerna får för organisationer inom det civila samhället. Som regeringen redogör för i sin skrivelse ställde sig en övervägande majoritet av remissinstanserna positiva till dessa förslag. Trots detta väljer regeringen att inte införa dessa krav. Utredningen redogör för hur det finns tendenser till att föreningar i allt högre grad likställs med företag i myndigheters ögon. Det kan t.ex. handla om att civilsamhällets organisationer upplever att de drabbas av regelverk som inte är anpassade efter civilsamhällets förutsättningar, eller om svårigheter som beror på organisationens relativa storlek.

Kristdemokraterna vill gärna se att civilsamhällets aktörer tar större plats i samhället. Inom t.ex. vård och omsorg är inslaget av idéburna aktörer litet i internationell jämförelse. För att skapa förutsättningar för civilsamhället att växa vill Kristdemokraterna säkerställa att tillräcklig hänsyn tas till civilsamhällets särart i utredningar och regelgivning. Jag anser därför att utredningens förslag i denna del bör genomföras och att regeringen snarast bör återkomma med förslag på hur detta ska åstadkommas.

8. Idéburet offentligt partnerskap, punkt 9 (KD)

av Roland Utbult (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:4191 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkande 7.

Ställningstagande

I betänkandet Palett för ett stärkt civilsamhälle framkommer att rättsläget för idéburet offentligt partnerskap (IOP) är oklart och att det saknas praxis. De rättsliga förutsättningarna måste därför bedömas för varje enskilt partnerskap

för att säkerställa att det inte strider mot upphandlings- eller statsstödsreglerna. Pågående rättsfall har också skapat en stor osäkerhet om vad som gäller, vilket lagt en tydlig hämsko på utvecklingen. Med lagmässiga förändringar skulle IOP sannolikt kunna underlättas och tillåtas växa sig större.

Regeringen bör därför skyndsamt återkomma till riksdagen med ett tydliggörande av hur ett IOP kan genomföras inom ramen för dagens lagstiftning eller med de ändringar i lagstiftning som krävs för att formen ska kunna användas och utvecklas.

9. Återinföra gåvoskatteavdraget, punkt 10 (KD)

av Roland Utbult (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:4191 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkande 9.

Ställningstagande

Alliansregeringen införde den 1 januari 2012 en avdragsrätt för privatpersoners gåvor till ideell verksamhet med social inriktning eller som främjar forskning. Sverige var tidigare det enda EU-land som inte tillät sina medborgare att göra avdrag för gåvor till ideell verksamhet. Kristdemokraterna ser därför denna reform som epokgörande och nödvändig. Vi ser den som ett första steg i ett bredare arbete för att markera det civila samhällets betydelse och relation till den offentliga sektorn och till företagssfären.

Riksdagen har beslutat, efter regeringens förslag, att skattereduktionen för gåvor slopas. Regeringen anser att det offentliga bör vara de enda som stöder ideell verksamhet. Om privatpersoner gör det finns det, enligt regeringen, risk att de stöder ”fel” verksamhet. Regeringen fortsätter därmed sin ovanifrånpolitik där enskilda inte ges rätt att bestämma över val av vare sig hemtjänst, föräldraförsäkring eller vilken organisation man vill stödja. Staten vet bättre.

En majoritet av de remissinstanser som yttrade sig över regeringens förslag motsatte sig ett borttagande av gåvoskatteavdraget. Samtidigt betonade flera att administrationen kring gåvoskatteavdraget behövde förenklas.

Kristdemokraterna vill se en mer självständig ideell sektor: mindre av detaljstyrning vid bidragsgivning och mer av grundstöd. Genom gåvoskatteavdraget ökar organisationernas självständighet. Statens påverkan

inskränks till att godkänna organisationerna som får del av skatteavdraget. Det är en rimlig avvägning mellan självständighet och offentlig insyn.

Jag anser att gåvoskatteavdraget bör återinföras i sin tidigare utformning och att ansöknings- och årsavgifterna för organisationer som tar emot gåvor ska avskaffas. På sikt bör även takbeloppet för avdragsrätten höjas. Vidare bör en utveckling av skatteavdraget till att även omfatta fler ändamål och juridiska personer utredas.

10. Förmånligare skatteregler för ideella organisationer, punkt 11 (KD)

av Roland Utbult (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:4191 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkande 13.

Ställningstagande

Idrottsrörelsen har förmånliga skatteregler för sina föreningar som innebär att föreningen inte behöver betala arbetsgivaravgifter för idrottsutövare, tränare eller tävlingsfunktionärer om ersättningen understiger ett halvt prisbasbelopp. Med detta undantag har idrottsrörelsen en förmån som betyder mycket för verksamheten. Övriga ideella organisationer bör enligt min uppfattning inkluderas i samma regelverk för att stödja deras viktiga arbete somagnar inte minst ungdomar.

11. Ökat stöd till trossamfunden, punkt 12 (KD)

av Roland Utbult (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:4191 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkande 10.

Ställningstagande

Sedan lång tid tillbaka ges ett offentligt stöd till trossamfunden. De är en viktig del av det civila samhället. Trossamfunden är unika i integrationsprocessen och gör ofta stora samhällsinsatser t.ex. genom stöd till utsatta grupper och barn- och ungdomsverksamhet. De fyller också en viktig funktion genom sitt arbete med andlig vård inom sjukvården, där många trossamfund finns närvarande för människor i svåra stunder.

Sverige är ett mångreligiöst land där religionen spelar en viktig roll för många, inte minst många nya svenskar. Här har trossamfunden en viktig roll att spela genom att i sin verksamhet bidra till större förståelse för, kunskap om och respekt för olika trosinriktningar i vårt land. Därför är det viktigt att staten stöder deras arbete. Jag motsätter mig neddragningar på området och vill se mer resurser tillföras trossamfunden.

12. Satsningar på idrottsrörelsen, punkt 13 (KD)

av Roland Utbult (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:4191 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkande 11.

Ställningstagande

En viktig del av det civila samhället är idrottsrörelsen. Att få motionera själv eller tillsammans med andra medverkar till livskvalitet. Hälsan förbättras genom regelbunden motion. Den sociala gemenskap som finns i att idrotta gemensamt är också viktig. I idrottsrörelsen finns fler än 600 000 ideella ledare som regelbundet medverkar till att barn, unga och vuxna får chans till idrottsverksamhet på alla nivåer och i hela landet. Det är en fantastisk insats som bidrar till ett starkt civilt samhälle och samhällsgemenskap. Sammantaget är idrottsrörelsen en viktig del i vårt samhälle och bidrar till samhällsnytta.

Jag vill utöka det generella stödet till idrottsrörelsen och vill därutöver avsätta ytterligare medel för en utbildningsinsats så att barn och vuxna i miljöer där barn befinner sig ska kunna lära sig mer om integritetsfrågor och vad man kan göra för att förhindra övergrepp.

Särskilda yttranden

1. Särskilt yttrande (SD)

Aron Emilsson (SD), Angelika Bengtsson (SD) och Jonas Andersson i Linköping (SD) anför:

Sverigedemokraterna anser att regeringens arbete med civilsamhällesfrågor delvis går i rätt riktning. Vissa delar av arbetet är vi dock kritiska mot. Det gäller t.ex. regeringens arbete med civilsamhället i hanteringen av migrationspolitiken. Vi anser att det arbetet är ansvarslost då mycket stora ekonomiska belopp tillförs trossamfunden, idrottsrörelsen och andra ideella krafter för att rädda en dysfunktionell politik. Även om ideella krafter gjorde goda insatser under en svår period anser vi att detta agerande blir ett bevis på att regeringen inte i tid tog det politiska ansvar som hade behövts.

Den nu aktuella skrivelsen beskriver åtgärder som har vidtagits och lämnar inte förslag på exempelvis ny lagstiftning på området. Därför nöjer sig Sverigedemokraterna med att kortfattat kommentera skrivelsen i ett särskilt yttrande, och inte genom att lägga fram en följdmotion med anledning av skrivelsen.

2. Särskilt yttrande (C)

Per Lodenius (C) anför:

Centerpartiet delar uppfattningen att det civila samhället är av central betydelse för demokratin och att det behövs en politik för civilsamhället med fokus på långsiktighet och oberoende. Vi ser samtidigt fler delar där förutsättningarna för civilsamhället kan stärkas. Vi har inte lämnat in någon motion med förslag utan återkommer i ett annat sammanhang. Vi vill dock i detta särskilda yttrande beskriva vår samlade syn på vad som kan och senare bör göras.

Varje människa måste kunna bidra efter förmåga och få förutsättningar att vara delaktig i samhällslivet. Civilsamhället är ofta snabbt på plats när det uppstår behov av organiserat samarbete mellan människor. För att ge civilsamhället bättre förutsättningar bör det utredas hur avdragsrätten för gåvor till ideella organisationer kan återinföras och breddas.

När en idéburen organisation vill samarbeta med det offentliga för att göra samhällsinsatser uppstår ibland svårigheter som beror på att det inte finns tydliga modeller, likt modeller vid upphandling, att använda. Det kan finnas oklarheter om det juridiska upplägget som gör att ett samarbete riskerar att inte bli av. Därför vill vi utveckla modeller för ett sådant partnerskap mellan idéburna organisationer och det offentliga. Då ges möjligheter för att fler samarbeten ska kunna komma till stånd.

Det finns också områden där det av tradition varit föreningsdrivna verksamheter som fått nya aktörer i form av entreprenörer. Det kan exempelvis handla om återanvändning av produkter eller om sportarrangemang. Det har gjort att en marknad har uppstått där det tidigare inte varit någon. Detta har skapat svårigheter för de som arbetar ideellt när exempelvis myndigheter kräver marknadshyra för att låta en förening nyttja deras mark. Detta riskerar att urholka föreningsrätten. För oss leder det till att det är dags för en föreningsrättsutredning, med syfte att tydliggöra och stärka civilsamhällets särart och skapa rimliga regelverk för verksamheterna. I den bör exempelvis frågan om att utvidga halva prisbasbeloppsregeln som i dag gäller för idrottsföreningar till att också omfatta övriga allmännyttiga föreningar.

Vi kan också se att det finns hinder i systemen för ökad integration. Vi vill alltid se till individen, oavsett om den personen troligen kommer att få stanna i Sverige eller inte. Vi vill att den enskilda människan ska få utvecklas genom bl.a. samröre med det civila samhället. Det handlar om bildning, inte bara utbildning. Då kommer fler människor att få tillgång till det som civilsamhället och däribland folkbildningen kan erbjuda.

Vi vill förbättra möjligheterna för det civila samhället att göra samhällsinsatser. Ett sätt är bättre kunskap om de utmaningar som finns i samhället. Här kan det offentliga bli bättre på att bjuda in det civila samhället för samtal och samverkan. Det måste också finnas tillgång till samlingslokaler till rimlig kostnad även i städer för att möjliggöra denna typ av aktiviteter. Därför behöver det offentliga på alla nivåer bli bättre på att tillgängliggöra sina lokaler för föreningslivet på tider som annars är outnyttjade.

De som ideellt bidrar till samhället med sitt engagemang måste ha goda förutsättningar för detta. Det finns ett problem med projektbidrag på bekostnad av grundstöd till ideella organisationer. Det gör verksamheten svårstyrd eftersom det behövs grundstöd för att kunna söka projekt, och inte minst för att utveckla sin verksamhet. För att stärka civilsamhällets möjlighet att vara än mer snabb och flexibel för att ta sig an samhällets utmaningar vill vi se en ökad andel grundstöd i bidragen från det offentliga.

Idrott har mycket att ge i form av hälsa, glädje och samvaro. Därför bör ett brett idrottsliv främjas i hela landet där både etablerade och nya sporter, även digitala, blir tillgängliga för fler.

För personer med funktionsnedsättning kan det ibland vara svårt att hitta en lämplig idrottsaktivitet. Parasport kan då vara en väg till fysisk aktivitet. I vissa parasporter krävs det speciell utrustning som är kostsam. Därför bör förutsättningarna utredas för skapande av ett nationellt föreningsdrivet bibliotek där sådan utrustning kan lånas så att man får chansen att testa om en idrottsaktivitet passar. Ett sådant bibliotek kan också bidra till att möjliggöra ett aktivt friluftsliv som också kan kräva anpassad utrustning.

För att fler barn ska få chans att hitta en idrott eller annan föreningsaktivitet som de tycker är rolig bör föreningslivet ges möjlighet att komma in i skolan och på fritidshem. Det öppnar möjligheter för barn som annars kanske inte hade fått chansen att testa nya aktiviteter och att gå med i föreningslivet. Att

barn får samlas runt intressen ger också möjlighet till ökad integration. Detta kan också stärka föreningslivet då nya medlemmar kan tillkomma.

Kontakter med andra och bildning är centralt för att kunna orientera sig, forma självständiga uppfattningar och aktivt delta i samhället. Här spelar civilsamhällets alla delar en mycket viktig roll. Ett exempel är folkbildningen där vi skapar rum för reflektion och gemensamt får djupare kunskap om vår värld. Bildning vidgar våra vyer och gör oss friare. Samhället berikas när goda möjligheter finns för människor att gå samman och lära sig mer om något ämne gemensamt. Här bidrar folkbildningen med en struktur som understöder en bredd av bildningsverksamhet. Denna verksamhet fyller en viktig funktion i samhället och kan inte ersättas av utbildningar som arrangeras av det offentliga eller utbildningsföretag.

3. Särskilt yttrande (V)

Vasiliki Tsouplaki (V) anför:

För Vänsterpartiet är det viktigt att människors kraft och vilja till organisering tas till vara. Den ideella sektorn är en grundbult i vår demokrati, och Vänsterpartiet ser vikten av att säkerställa goda villkor och värna dess självständighet. Mycket av stöttningen sker lokalt i våra kommuner med statens hjälp. Detta gäller t.ex. regelförenklingar och skattefrågor, men också stöd till nationella organisationer som är oerhört viktigt för att stärka det ideella arbetet.

Vänsterpartiet välkomnar den redovisning av insatser som regeringen gjort för civilsamhällets utveckling under den föregående mandatperioden. Många delar har anknytning till den budget som Vänsterpartiet och regeringen enats om, och som vi bedömer har fallit väl ut och gett ökat stöd till föreningslivet. Med det sagt hade vi hoppats att fler av förslagen i betänkandet Palett för ett stärkt civilsamhälle (SOU 2016:13) skulle återkomma som skarpa lagförslag från regeringens sida, i kulturutskottet eller i andra berörda utskott. Vänsterpartiet anser därför att det är nödvändigt att framöver fortsätta följa upp de problem och brister som påtalats från civilsamhället med motioner och interpellationer.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Skrivelsen

Regeringens skrivelse 2017/18:246 En politik för engagemang – långsiktighet och oberoende för civilsamhället.

Följdmotionen

2017/18:4191 av Roland Utbult m.fl. (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa att tillräcklig hänsyn tas till civilsamhällets särart i utredningar och regelgivning och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda huruvida det bör införas en författningsreglerad definition av arbetsintegrerande sociala företag och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förbättrad statistik genom att tydliggöra det civila samhällets del i upphandlingsstatistiken och genom att utreda hur det civila samhällets samhällsekonomiska värde ska mätas och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra en utvärdering av effekten av de nya reglerna för upphandling av vissa sociala tjänster och andra särskilda tjänster under tröskelvärde och hur dessa har påverkat den ideburna sektorns möjligheter att delta i upphandlingar och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ifall utvärderingen visar små eller inga förbättringar för den ideburna sektorn bör regeringen på nytt överväga en ordning där upphandlingar av vissa välfärdstjänster under tröskelvärde helt undantas från LOU och komma med förslag på hur detta kan genomföras och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska utvärdera förslaget att reservera upphandlingar av vissa tjänster i LOU och särskilt effekten av den föreslagna treårsregeln och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen skyndsamt bör återkomma till riksdagen med ett tydliggörande av hur ett ideellt offentligt partnerskap (IOP) ska kunna genomföras inom ramen för dagens lagstiftning eller med de

- förändringar av lagstiftningen som krävs för att formen ska kunna användas och utvecklas och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om uppföljning av förstärkt kunskap hos offentliga aktörer för att man bättre ska förstå civilsamhällets särart samt om ytterligare utredning av minskat regelkrångel för civilsamhällets organisationer och tillkännager detta för regeringen.
 9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att återinföra gåvoskatteavdraget och tillkännager detta för regeringen.
 10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att öka stödet till trossamfunden och tillkännager detta för regeringen.
 11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av satsningar inom idrottsrörelsen och tillkännager detta för regeringen.
 12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att värna civilsamhällets ställning i förhållande till näringslivet och det offentliga och tillkännager detta för regeringen.
 13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att fler delar av den ideella rörelsen får del av förmånligare skatteregler likt idrottsrörelsen och tillkännager detta för regeringen.